

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 293

van **KARL VANLOUWE**

datum: 27 februari 2024

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Werkgroep Institutionele Zaken - Asymmetrische samenwerkingsakkoorden over arbeidsmarktbeleid

Het Vlaams Parlement richtte in december 2020 een Werkgroep Institutionele Zaken op om een grondige reflectie op te starten over de gewenste staatsinrichting.

De versnippering van bevoegdheden tussen met name het federale en het deelstatelijke beleidsniveau kwam in de 32 hoorzittingen met 96 experts uit het werkveld herhaaldelijk aan bod. De staatsstructuur is complex, waardoor bepaalde bevoegdheden niet altijd efficiënt of transparant kunnen worden uitgeoefend. Nochtans heeft de burger recht op een efficiënte en effectieve besteding van overheidsmiddelen.

In de nasleep van de werkzaamheden van de werkgroep dienden de Vlaamse meerderheidspartijen daarom een parlementaire conceptnota in met zogenaamde 'quick wins': zaken die zonder staatshervorming, binnen het huidige grondwettelijk en wettelijke kader - in afwachting van de nodige meer structurele oplossingen - al kunnen worden aangepakt.

Zo werd onder meer de asymmetrische uitoefening van de federale bevoegdheden op het vlak van het arbeidsmarktbeleid met betrekking tot het sluiten van asymmetrische samenwerkingsakkoorden als prioriteit naar voren geschoven.

1. Kan de minister een overzicht van alle hangende samenwerkingsakkoorden ter zake geven?
2. Wat is de scope van de samenwerkingsakkoorden en in welke mate komen ze tegemoet aan de verzuchtingen van de Vlaamse arbeidsmarkt? Graag wat meer toelichting.
3. Kan de minister de timing en het legistieke traject van de samenwerkingsakkoorden nader toelichten?
4. Hoe evalueert de minister de inhoud van de samenwerkingsakkoorden in hun totaliteit? Waarin schieten ze vandaag nog tekort?

ANTWOORD

op vraag nr. 293 van 27 februari 2024

van **KARL VANLOUWE**

Op 25 juni 2021 heeft de Vlaamse Regering, op voorstel van de minister van Werk, de conceptnota "Elk talent telt: meer mensen aan de slag in duurzame en werkbare loopbanen" goedgekeurd. Hierin zijn 29 asymmetrische voorstellen geformuleerd. We brachten deze voorstellen in bij de eerste federale werkgelegenheidsconferentie. Voor de stand van zaken met betrekking tot de 29 voorstellen verwijs ik naar voorgaande schriftelijke vragen van collega Ronse (o.a. SV 725).

In het kader van de IMC Werk (december 2021) hebben we een afspraak gemaakt over de aanpak van voorstellen voor asymmetrisch beleid. Een werkgroep, het interfederaal platform, werd in het leven geroepen samen met een politieke werkgroep die samen de concrete voorstellen van de regio's moeten onderzoeken. Dit is onder leiding van VDAB. Alle regio's en de federale regering zijn vertegenwoordigd. Bij elke bijeenkomst mag elke entiteit 1 fiche als prioriteit naar voor schuiven.

Vanuit Vlaanderen hebben we uit de lijst van 29 voorstellen 15 prioriteiten naar voren geschoven.

Inzake het arbeidsmarktbeleid zijn er een aantal samenwerkingsakkoorden en -overeenkomsten, al dan niet asymmetrisch, afgesloten en/of afgesproken met de federale overheid, en met eventueel andere regionale overheden. Sommige zijn reeds operationeel, voor andere loopt de procedure nog.

- a) Samenwerkingsovereenkomst tussen VDAB, ziekenfondsen en RIZIV inzake arbeidsongeschikt erkende personen;
- b) Samenwerkingsovereenkomst tussen VDAB en Fedasil met betrekking tot asielzoekers;
- c) Samenwerkingsakkoord betreffende de oprichting en het beheer van de Individual Learning Account en het elektronisch uitwisselen van gegevens inzake opleiding;
- d) interfederaal samenwerkingsakkoord inzake een vlottere data-uitwisseling tussen de federale en regionale overheden,
- e) Samenwerkingsovereenkomst tussen de federale overheid en de bevoegde gewestelijke tewerkstellings- en bemiddelingsdiensten inzake experiment vrijwillige werkhervatting van personen met een handicap.

1. Deze verschillende samenwerkingsafspraken hebben een diverse scope en komen zo elk tegemoet aan verschillende deelaspecten van de Vlaamse arbeidsmarkt.

- a) Samenwerkingsovereenkomst tussen VDAB, ziekenfondsen en RIZIV inzake arbeidsongeschikt erkende personen

Deze samenwerkingsovereenkomst is hernieuwd op 21/12/2022. Het Riziv, de mutualiteiten en VDAB willen zo samen meer langdurig zieken begeleiden op de weg naar werk. Zo stroomden in 2023 6070 arbeidsongeschikte erkende burgers in bij VDAB met goedkeuring vanuit ziekenfonds. Voor 2024 ligt de ambitie op de instroom van 12000 mensen met een gezondheidsprobleem.

In het kader hiervan ben ik ook voorstander van de bestending van het pilootproject dat spontane aanmelding mogelijk maakt, evenals van een uitbreiding

naar primaire arbeidsongeschiktheid. Hiertoe lanceerde ik ook het versnellingsplan, met een focus op o.a. het vindplaatsgericht en outreachend bereiken van personen met gezondheidsuitdagingen in een welzijns- en zorgsetting.

- b) Samenwerkingsovereenkomst tussen VDAB en Fedasil met betrekking tot asielzoekers

VDAB en Fedasil bundelen in 2024 eveneens hun krachten om de talenten en competenties van asielzoekers te valideren en te versterken en hun toegang tot de arbeidsmarkt te verhogen. In januari 2024 hebben VDAB en Fedasil dan ook een samenwerkingsovereenkomst ondertekend om deze gedeelde doelstelling te bereiken. In die samenwerkingsovereenkomst is onder andere ook een projectmatige samenwerking met Fedasil opgenomen, die vertrekt vanuit de vraag en bereidheid van specifieke werkgevers om asielzoekers kansen te geven.

- c) Samenwerkingsakkoord betreffende de oprichting en het beheer van de Individual Learning Account en het elektronisch uitwisselen van gegevens inzake opleiding

Gezien de uitdagingen op de Vlaamse arbeidsmarkt is het belangrijk dat burgers zich kunnen om- en bijscholen. Om hen hierbij te ondersteunen en hen meer eigenaarschap te geven over hun opleidings- en loopbaankeuzes, worden digitale toepassingen ontwikkeld waarmee opleidingsinformatie (zoals rechten, incentives en historiek) op een overzichtelijke en laagdrempelige manier kunnen geraadpleegd worden. Deze informatie is evenwel verdeeld over de verschillende beleidsniveaus. Hoewel vele Vlamingen exclusief in Vlaanderen opleiding volgen en tewerkgesteld zijn, is het aandeel burgers dat in een ander gewest een diploma verworven heeft, opleiding volgt of aan het werk is in een ander gewest en daar opleidingsrechten opbouwt,... niet onaanzienlijk. Vanuit deze context wordt deze samenwerking tussen de federale overheid en de gewesten en gemeenschappen vormgegeven volgens het 'no wrong door' principe. Dit samenwerkingsakkoord, dat nog in de ontwerpfase zit, tussen de federale overheid en de bevoegde gefedereerde entiteiten zal aldus bijdragen aan een versterkte gegevensuitwisseling, zodat overheidsdata die nu verspreid zit over verschillende overheden beter ontsloten en vindbaar zijn voor burgers. Er wordt evenwel geen afbreuk gedaan aan Vlaamse initiatieven zoals bijvoorbeeld het Opleidingstegoed dat in september 2023 werd gelanceerd.

- d) interfederaal samenwerkingsakkoord inzake een vlottere data-uitwisseling tussen de federale en regionale overheden.

Op mijn voorstel werd tijdens de Interministeriële Conferentie Werk van 1 december 2023 beslist een werkgroep op te starten om op korte termijn een ontwerp van interfederaal samenwerkingsakkoord uit te werken aangaande een vlottere data-uitwisseling tussen de betrokken overheden en de onderzoekswereld. Dit voorstel werd ingegeven door de vaststelling dat het beschikken over de juiste data steeds crucialer wordt in onze moderne, digitale samenleving. Modern overheidsbeleid is data-gedreven en evidence-informed. De nood aan uitwisseling van overheidsdata voor beleidsontwikkeling, -uitvoering en -evaluatie wordt steeds groter, maar de beschikbare capaciteit, infrastructuur en procedures in onze overheidsdiensten zijn niet altijd mee geëvolueerd met die stijgende vraag. Via deze interfederale samenwerking beogen we onze capaciteit tot data-uitwisseling efficiënter, sneller en sterker te maken.

- e) Samenwerkingsovereenkomst tussen de federale overheid en de bevoegde gewestelijke tewerkstellings- en bemiddelingsdiensten inzake experiment vrijwillige werkhervatting van personen met een handicap

Dit ontwerp van samenwerkingsovereenkomst tussen de Federale Oversheidsdienst Sociale Zaken – Directoraat-Generaal Personen met een Handicap, VDAB en het Departement Werk en Sociale Economie beoogde een experiment voor personen met een inkomensvervangende tegemoetkoming als persoon met een handicap op te zetten. De federale overheid voerde evenwel een aantal belangrijke wijzigingen aan de betreffende regelgeving door en het experiment werd uiteindelijk niet opgezet. Het ontwerp van samenwerkingsovereenkomst werd aldus niet gevalideerd. Ik verwijs hiervoor ook naar mijn antwoord op SV 296.

2. Inzake bovenvermelde samenwerkingen zijn er nog 2 akkoorden die niet gefinaliseerd zijn. Hun legistiek traject is volgende.

- a) Samenwerkingsakkoord betreffende de oprichting en het beheer van de Individual Learning Account en het elektronisch uitwisselen van gegevens inzake opleiding

Het voorontwerp van instemmingsdecreet en van het samenwerkingsakkoord zullen in de komende weken besproken worden met de Vlaamse Regering. Vervolgens zullen de vereiste adviezen gevraagd worden (SERV, de Vlor, Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, Raad van State). Het advies aan de Gegevensbeschermingsautoriteit wordt gezamenlijk met de andere betrokken overheden aangevraagd. Na definitieve goedkeuring van het ontwerpakkoord door de Vlaamse regering zal het ingediend worden voor parlementaire behandeling en bekrachtiging.

Het legistiek traject bij de federale overheid is ook reeds van start gegaan. Het samenwerkingsakkoord ILA werd principieel goedgekeurd op de federale ministerraad van 2 februari 2024.

- b) interfederaal samenwerkingsakkoord inzake een vlottere data-uitwisseling tussen de federale en regionale overheden.

Hier staan we nog aan de start van het proces. De interfederale werkgroep wordt momenteel samengesteld en zal spoedig van start gaan. Beoogd wordt dan wel op korte termijn een eerste ontwerp van samenwerkingsakkoord op te stellen, waarna de te doorlopen procedure van start kan gaan.

3. Enerzijds is er een continuering en verdieping van een aantal samenwerkingsakkoorden. Ik denk hierbij o.a. aan deze met het Riziv. Hierin krijgen onze ambities en inspanningen inzake de reïntegratie op de arbeidsmarkt van langdurig zieken gestalte. Uiteraard is dit slechts een eerste stap en dient dit pad verder bewandeld. Ook aangaande onze algemene doelstelling om een werkzaamheidsgraad van 80% te bereiken is dit slechts één aspect en zijn nog verdere stappen nodig, zeker dus ook inzake asymmetrische samenwerking. Zoals ik hierboven reeds vermeldde staan er hierrond nog een aantal samenwerkingen op stapel. Een cruciaal samenwerkingsakkoord hierbij zal dit inzake de data-uitwisseling zijn. Indien hier de nodige en vereiste stappen kunnen gezet worden zal er een data-based, en dus meer effectief en efficiënt, arbeidsmarktbeleid kunnen gevoerd worden. Zo zal ook de versterkte gegevensuitwisseling in het samenwerkingsakkoord Individual Learning Account al toelaten dat Vlaanderen zijn dienstverlening met betrekking tot levenslang leren kan versterken en optimaliseren. Hier wens ik nu dus de nodige inspanningen voor te leveren.